शूलमेवपिनाकपदेनउवाच यतःपाणिनाअनामयत्अतःपिनाकं तेनापपदस्यापंतवर्णाभ्यांद्वितीयस्यमध्यमाभ्यांकप्रत्यययुक्ताभ्यांपिनाकपदंनिष्पन्नमितियोगप्रदर्शनंकृतं ॥ १८ ॥ पाणिमध्यगतोधनुषा पिवेद्धुमशक्यइतिमत्वाककुदीदेवानांपदाधिपतिःरुद्रःप्राक्षिपत् आस्ये ॥ १९ ॥ कोष्ठंउदरं ॥ २० ॥ व्यचरदेवनत्वन्नवज्जीर्णतांगतः किंचतादृशंअकार्षीत्तपइतिशेषः ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥

आनतेनाथशूलेनपाणिनामिततेजसा ॥ पिनाकमितिचोवाचशूलमुग्रायुधःप्रभुः ॥ १८ ॥ पाणिमध्यगतंदृष्ट्वाभार्गवंतमुमापतिः ॥ आस्यंविवृत्यककुदीपा णिनाप्राक्षिपच्छनैः ॥ १९ ॥ सतुप्रविष्टउशनाकोष्ठंमाहेश्वरंप्रभुः ॥ व्यचरच्चापितत्रासौमहात्माभृगुनंदनः ॥ २० ॥ युधिष्ठिरउवाच किमर्थंव्यचरद्राज न्नुशनातस्यधीमतः ॥ जठरेदेवदेवस्यकिंचाकार्षीन्महाद्युतिः ॥ २१ ॥ भीष्मउवाच पुरासौतर्जलगतःस्थाणुभूतोमहाव्रतः ॥ वर्षाणामभवद्राजन्प्रयुता न्यर्बुदानिच ॥ २२ ॥ उदतिष्ठत्तपस्तप्त्वादुश्चरंचमहाह्रदात् ॥ ततोदेवातिदेवस्तंब्रह्मावैसमसर्पत ॥ २३ ॥ तपोवृद्धिमपृच्छच्चकुशलंचैवमव्ययः ॥ तपःसुचीर्ण मितिचप्रोवाचवृषभध्वजः ॥ २४ ॥ तत्संयोगेनवृद्धिंचाप्यपश्यत्सतुशंकरः ॥ महामतिरचिंत्यात्मासत्यधर्मरतःसदा ॥ २५ ॥ सतेनाव्योमहायोगीतपसाचधने नच ॥ व्यराजतमहाराजत्रिषुलोकेषुवीर्यवान् ॥ २६ ॥ ततःपिनाकीयोगात्माध्यानयोगंसमाविशत् ॥ उशनातुसमुद्विग्नोनिलिल्येजठरेततः ॥ २७ ॥ तुष्टावच महायोगीदेवंतत्रस्थएवच ॥ निःसारंकांक्षमाणःसतेनस्मप्रतिहन्यते ॥ २८ ॥ उशनातुतथोवाचजठरस्थोमहामुनिः ॥ प्रसादंमेकुरुष्वेतिपुनःपुनररिंदम ॥ ॥ २९ ॥ तमुवाचमहादेवोगच्छशिश्नेनमोक्षणं ॥ इतिसर्वाणिस्रोतांसिरुध्वात्रिदशपुंगवः ॥ ३० ॥ अपश्यमानस्तद्द्वारंसर्वतःपिहितोमुनिः ॥ पर्यक्रामद्दृत्यमा नइतश्चेतश्चतेजसा ॥ ३१ ॥ सवैनिष्क्रम्यशिश्नेनशुक्रत्वमभिपेदिवान् ॥ कार्येणतेननभसोनाध्यगच्छतमध्यतः ॥ ३२ ॥ विनिष्क्रांतंतुतंदृष्ट्वाज्वलंतमिवतेज सा ॥ भवोरोषसमाविष्टःशूलोद्यतकरःस्थितः ॥ ३३ ॥ अवारयततंदेवीक्रुद्धंपशुपतिंपतिं ॥ पुत्रत्वमगमद्देव्यावारितेशंकरेचसः ॥ ३४ ॥ देव्युवाच हिं सनीयस्त्वयानैवममपुत्रत्वमागतः ॥ नहिदेवोदराल्कश्चिन्निःसृतोनाशमृच्छति ॥ ३५ ॥

वृद्धिंशुक्रस्योत्कर्षं तत्संयोगेनतपोयोगेन ॥ २५ ॥ सःशुक्रः ॥ २६ ॥ निलिल्ये नितरांगतिंजगामबभ्रामेत्यर्थः ॥ २७ ॥ निःसारंनिर्गमं तेनरुद्धेण ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ कार्येणेति तेनशिश्नान्निर्गमनेन कार्येणनिमित्तेनास्मदादिवन्नभसोमध्यतःनाध्यगच्छतनाधिगम्यते कर्मणितङ् जामदग्न्यस्यरामस्येवास्यस्वर्गतिर्निरुद्धेत्यर्थः अन्येतुभचक्रस्थोपिशुक्रःसूर्याद्विप्रकर्षात्त्वमध्यगतोनदृश्यतइति तन्मात्रपर तयैवैतद्व्याचख्युः तस्मिन्पक्षेशुक्रत्वहेतुर्नसंगच्छतइत्यालोचनीयं ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥

Digitized by Google